

Již desátým rokem působí v České republice mezinárodní organizace NESsT, jejímž posláním je podporovat zde vznik a rozvoj sociálního podnikání. Od loňského března zastupuje tuto organizaci v Praze sympatická Čecho-Italka Marta Ricci. Požádali jsme ji, aby nám přiblížila působení NESsTu, jeho vize a sociální podniky, kterým napomáhá k úspěchu.

Můžete čtenářům představit organizaci NESsT?

NESsT je mezinárodní nezisková organizace, která má pobočky v Jižní Americe a v Evropě. V Evropě pracujeme v Maďarsku, Chorvatsku, Česku, na Slovensku a v Rumunsku. Kanceláře máme v Budapešti a v Rumunsku. Naše vize je taková, že bychom chtěli vytvářet přijatelnější kapitálový trh pro neziskové organizace, které chtějí podnikat a získat tak více samostatnosti.

Jaké nástroje používá NESsT pro rozvoj sociálního podnikání?

Máme program zvaný NESsT Venture Fund, unikátní příklad podnikové filantropie, který není jenom finanční, ale zahrnuje též technickou podporu. Podporujeme sociální podniky tím, že jim poskytujeme finanční zdroje a také nabízíme konzultace a školení. V rané fázi programu pomáháme neziskovkám, které se teprve zamýšlí nad zahájením sociálního podnikání. Přispíváme k tomu, aby si dokázaly zvolit nejlepší nápad, nejlepší business podle jejich nastavených cílů a kritérií. Tento program trvá deset měsíců až rok a vybrané organizace přicházejí postupně na školení. Pomáháme jim pochopit, jak jsou připravené na zahájení podnikání – jak shánějí lidské zdroje, finanční zdroje, jestli mají dostatečnou kapacitu. Poté jim pomáháme vytvořit studii proveditelnosti jejich záměru, zhodnotíme ji a poskytneme jim také hodnocení odborníků a pak jim sdělíme naše připomínky. Spolupracujeme například s bankéři z Citibank a s profesionálními odborníky z různých podnikatelských oblastí, kteří nám své služby poskytují pro bono. Organizace tak získají velmi cennou možnost konzultovat svoje plány s odborníky. Organizace, které vytvoří dobré studie proveditelnosti, postupují dál a píšou podnikatelský plán. Na konci mají možnost prezentovat podnikatelský plán před hodnotící komisí. To jim pomůže získat zkušenosti. Poté je vybrán nejlepší podnikatelský plán který získá peníze. Raná fáze je tedy strukturovaná kolem soutěže „Sociální podnik roku“, kterou vyhlašujeme společně s Citibank, s níž spolupracujeme od roku 2007. Dosud jsme měli v České republice čtyři soutěže, v roce 2006 byl partnerem Plzeňský Prazdroj.

Co následuje po rané fázi?

Poskytujeme podporu také v pokročilé fázi, kdy už neziskovky podnikají. Pomáháme jim řešit problémy, které v rámci podnikání vyvstaly. S portfoliem pracujeme velmi individuálně, zaměřujeme se na konkrétní potřeby organizace. Sejdeme se, na začátku společně stanovíme cíle, kterých chce organizace dosáhnout. Máme nastavený systém kontroly, protože se chceme ujistit, že sociální podniky, do kterých investujeme peníze a práci, mají také významný dopad. Sledujeme nejen finanční výsledky, ale také sociální dopad. S organizacemi pracujeme tři až pět let, což je dost unikátní. NESsT je ve střední Evropě ojedinělý tým, že se zaměřuje na jednotlivé podniky, s kterými pak stráví hodně času. Naše portfolio podporujeme technicky – například pomocí s marketingem, s plánováním lidských zdrojů, komunikací, finančním plánováním. Partneři si sami nastaví, co by od nás potřebovali. Partnerství je velmi otevřené, protože organizace musí mít důvěru s námi mluvit o jakémkoli problému. Abychom pak na konci roku mohli zhodnotit, jak podnik funguje, kde byly problémy, jak je lze vyřešit a vytvořit společně další strategii. Nejsme ovšem experti v každém oboru. Proto se tam, kde nemáme kapacitu, obrácíme se na naše odborníky, kteří se někdy stávají mentory organizací a podílejí se na přípravě workshopů. Například náš poslední seminář o komunikaci neziskovek vedli dva konzultanti z pražské PR agentury Donath-Burson-Marsteller. Workshopy pro pokročilé portfolio se konají vždy dvakrát nebo třikrát do roka. Organizace si samy zvolí, jaké téma přednášek by je zajímalo. Zároveň je to pro ně cenná zkušenost, protože se mohou sejit a diskutovat s podobnými organizacemi z jiných zemí.

Můžete přiblížit působení organizace NESsT v České republice?

NESsT působí v Česku od roku 2001. Spadáme pod kancelář v Budapešti, odkud je koordinována spolupráce s organizacemi. Od loňského roku jsem v Česku já, ale nemám zde kancelář.

Které konkrétní organizace v Česku podporujete?

V našem pokročilém portfoliu jsou v současné době čtyři organizace. O.p.s. Možnosti tu jsou provozuje v Plzni sociální podnik – kavárnu Kačaba, která zaměstnává lidi s postižením. Jsou s námi již pět let. Nastavili si takové finanční a sociální cíle, které překročili v roce 2008 a jsou takovou hvězdou v našem portfoliu. Osmdesát procent postižených lidí, kteří u nich pracovali, pak získalo zaměstnání na běžném trhu práce. Dále spolupracujeme se Spolkem přátel Frýdku-Místku, který organizuje různé aktivity pro mládež – sportovní, umělecké, a snaží se, aby se mládež angažovala. Další partnerskou organizací je

Transitions Online, která podporuje nezávislý žurnalismus v postkomunistické Evropě a Střední Asii. Založili podnik, který pořádá žurnalistické kurzy. V roce 2009 vyhrálo soutěž občanské sdružení Pohoda, které poskytuje sociální služby a začalo s námi pracovat na podnikatelském plánu pro vzdělávací agenturu. Agentura se zaměřuje na komunikaci s lidmi s mentálními postižením. Jedná se o velmi zajímavý koncept a předložili dobrý podnikatelský plán, a tak pokračujeme s občanským sdružením Pohoda do pokročilé fáze našeho programu.

Jak hodnotíte podmínky pro sociální podnikání v České republice?

Dělala jsem průzkum legislativy, která reguluje sociální podnikání v Čechách. A není snadné získat informace. Především se jedná o obor, který je velmi málo studovaný. Sociální podnikání zde existuje a svým způsobem i funguje, protože je dovoleno. Ale ještě není systematicky organizováno a definice sociálního podnikání není legislativně zakotvena. Přesto se tady sociálním podnikáním se zabývá množství organizací. Myslím si, že podmínky by mohly být lepší,

organizace by potřebovaly školení, aby získaly podnikatelské dovednosti. Pomohla by i platforma, která by umožnila výměnu zkušeností. Doufám, že projekt TESSEA by mohl přispět k řešení těchto problémů. Je důležité, aby se sociální podniky staly konkurenceschopné na trhu práce. Protože to podle mého názoru ještě nejsou. Přitom kvalita jejich služeb je dobrá.

Jak nahlíží NESsT na sociální ekonomiku a sociální podnikání?

Naše definice se hodně blíží pojetí, s kterým pracuje Nová ekonomika. Sociální podnikání je samofinanční podnikatelská aktivita neziskových organizací, která pomáhá získávat

finanční zdroje a tím přispívá k udržitelnosti organizace a plněním jejího poslání. Má finanční, sociální a často i environmentální ohled – jde o zodpovědné podnikání v různých aspektech. V NESsTu podporujeme zejména organizace, které se snaží skrze sociální podnikání zlepšit sociální problémy, a to v udržitelném smyslu. Jsme tedy zaměřeni spíše na udržitelnost, než na charitu. Nevěříme, že charita někomu dlouhodobě pomůže. Organizace, které podporujeme, se orientují spíše na sociální změnu.

Co plánuje organizace NESsT pro nejbližší budoucnost?

Otevřeli jsme kancelář v Rumunsku a nyní hledáme někoho pro Chorvatsko. V České republice chceme tento rok vyhlásit další soutěž s Citibank, tentokrát zaměřenou na pokročilou fázi.

Děkujeme za rozhovor Lenka Urmanová

Zpráva z regionu:

1. FOKUS Ústí nad Labem podal opravenou žádost o vznik „CF Sociální firmy, s. r. o.“ v rámci 2. kola výzvy Sociální ekonomika a věří, že bude tentokrát úspěšně přijata a hodnocena podobně kladně, jako v 1. kole, tentokrát snad i s pozitivním výsledkem odraženým v přijetí žádosti.
2. FOKUS Ústí nad Labem, jako člen koordinační skupiny pro oblast péče o duševně nemocné ve městě Ústí nad Labem, úspěšně zapracoval do právě vznikajícího 4. komunitního plánu péče města Ústí nad Labem téma „rozvoje sociální ekonomiky ve městě Ústí nad Labem“. Za tímto účelem se bude podílet v průběhu následujících 3 let na vzniku platformy, která bude prosazovat myšlenku sociální ekonomiky a rozvoje a podpory sociálního podnikání ve městě Ústí n. L., rovněž se bude snažit o spolupráci právě s TESSEA.
3. FOKUS Ústí nad Labem bude v průběhu jara otevřít v centru města Ústí nad Labem menší provozovnu-prodejnu občerstvení (saláty, moučnický, rozpékané pečivo), která by měla navázat na předchozí 2 provozy (catering a kavárnu Bárka – www.catering-kavarna.cz, www.fokusul.cz). Umožní zaměstnání dalším lidem se zdravotním znevýhodněním a rovněž i neznevýhodněným skupinám obyvatel. Tento projekt zatím neformálně ozvučuje myšlenku rozvoje sociálního podnikání v regionu.